Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1344 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 16 ՅՈՒԼԻՍ 1903 — 29 ՅՈՒԼԻՍ 1903 «Ն. Տ.»

40 ՓԱՐԱ
ՏԵՂ ԵՒ ՏԵՍԻՉՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԼԻԿԵԱՆ
ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, ՊԱՊՂ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

40 ՓԱՐՂ
ارنجه سورهانتاق غزتهسی صاحب امتیازی د. جیوك
باب عالی جاده سی نومرو ۲۰
DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN
SOURHANTAG
20. Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ՅՏ ՁԻ ՏՐՈՒԻԼԻՔ ԹԹԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԵՒ Է ԳՐԱԾԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՊԱՏՈՑ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ՄԱԽՍՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ՄԱԽՍՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ ֆրգ. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԿԸ ՍԿՍԻՆ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ
10 ԻՆ 20ԻՆ ԵՒ 30 ԻՆ

ՄԱՆՐԱԳՈՒԹԻՄ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղր.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՀԻՒՐԱՆԴԱԿ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ԱՌԱՒՕՑՆԵՐԸ ԱՐՇԱԼՈՑՍԻՆ

Տ. ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿ ՍՐԲԱԶԱՆ
ՀԵՆԱԳՈՒԹԻԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ
Բ.

Գէորգ Կաթողիկոսի մահէն վերջ, (1882) Արդի սերունդին վերաբերողներէ շատերը կա՛մ դպրոցական էին կա՛մ հազիւ դպրոցասրտ պատանիներ։ Ձիւդէ որ այն ատեն հանրութեան ճակատագիրը վարելու և մեր ստորագրութեան գաղափարները պարզելու չափ յաւակնոտ չէինք, որովհետեւ բաւական հասուն դատարարութիւն մը տրուած էր մեզի, սակայն կը հետաքրքրուէինք հանրային գործերով ալ։ Օրուան միակ թերթը «Արեւելքն» էր և հոն կարելի էր գտնել տեղեկութիւններ՝ վաւերացման և տոյզ գոնէ մենք այնպէս կը կարծէինք։

«Արեւելք» ունեցաւ իրեն դէմ մրցակից ուրիշ մէկ երկու թերթեր ալ, սակայն անոնք չունէին պահանջուած կանոնաւորութիւնը. լրագրութիւնը իր նորի պայմաններուն մէջ չէր ըմբռնուած, ու այդ թուականին լրատուութեան և ալեհաակցութեան պայմանները զուրկ էին պահանջուած կատարելութենէն։ Ուստի հանրային գաղափարը կ'ամրապնդուէր «Արեւելք»ով։ Կաթողիկոսական ընտրութիւնը որոշած էր 1884ին, երբ հետեւեալ Գէորգ կաթողիկոս կը վախճանէր տարուն վերջին ամիսը և մէկ տարի Աթոռը թափուր պիտ է մնար, ընտրական պատրաստութեանց համար։ Ընտրելիին վրայ խորհելու պէտք չկար. Ներսէս Վարժապետեան էր, ոչ միայն եկեղեցականութեան և ալեհարական դասակարգին ընտրելին, այլ և միակ յարմարագոյնը։

Սակայն Վարժապետեանի համակիրները ոմանք, մանաւանդ Ռուսահայոց մէջ գտնուողները քիչ մը աւելի առաջ երթալով, անպատճառ անոր ընտրութիւնը յաղդելու համար Մելքիսեդեկ Սրբազանի անունը դնելու կ'աշխատէին։ Ռուսահայերէ ոմանք մտադրութիւնը անօրոյ էր դէս։ Ռուս կառավարութեան կողմէ ընտրութեան գործին մէջ իբրև ներկայացուցիչ կը գտնուէր Պրիպիլ, որ իրեն ուղղուած հարցումներուն կը պատասխաներ չարունակ. «Ժողովը ազատ է իր ուզածը ընտրելու, Ձարն ալ ազատ է իր ուզածը վաւերացնելու». այս անորոշ պատասխանէն հետեւութիւն մը հանել կարելի չեղաւ, սակայն անկարելի ալ էր նոյն պահուն Մելքիսեդեկ Սրբազանէն զատ գտնել մէկը որ ժողովրդեան վրայ այնքան տպաւորութիւն յառաջ բերէր։ Ընտրութեան արդիւնքը հռչակուեցաւ՝ ամէնուն գոհունակութեան առիթ ըլլալով, ումն կողմէ պաշտօնական եւ անպաշտօն հետագիրները տեղացին, սակայն վարանք ու տարակոյս կար ոմանց մտքին մէջ. իսկ ուրիշներ ապահով էին, այն ենթադրութեան վրայ հիմնուած թէ՝ միշտ առաջին ընտրելին վաւերացած է 1836էն ի վեր, եւ հետեւաբար Մելքիսեդեկ Սրբազան պիտի ըլլայ Կաթողիկոսը։ Ահեկայ մեր հաշիւն էր, սակայն անդին կար աւելի զօրաւոր ձայն մը, որ նոյն իսկ ընտրական օրէնքին վրայ հիմնուելով պիտի տար իր որոշումը, եւ այս ձայնը անյապաղ էր առաջին ընտրելոյն, ու երկրորդ ընտրելին՝ Մակար Սրբազան վաւերացաւ։ Այս արդիւնքը ազդեց մտքերու վրայ մէկ քանի պատճառներով, նախ որ Պալաճէնիայի մանրամասնութիւնները անծանօթ կը մնային գոյն վայր, եւ ընդհանուր համոզումը այն էր որ Ազգը եկեղեցական և աշխարհական պատգամաւորներով հաւաքուելով, մեծամասնութեան քուէով կ'ընտրէ իր Կաթողիկոսը. այս կը պահանջէր եկեղեցւոյ ոգին եւ սկզբունքը. սակայն ուշադրութեան առնուեցաւ որ, օրէնքը, որուն համեմատ ընտրութիւնը կը կատարուի, մեր ըմբռնածէն տարբեր տրամադրութիւն ունի, երկուքն ալ ընտրելի միայն կը հանչնայ, եւ ով որ վաւերացուի, այն է ընտրեալը։ Անոնք որ Օրէնքին այս տրամադրութիւնը մոռցած էին, և անոնք որ դեռ նոր կը դիտէին, անակնկալի մը առջեւ գտնուեցան։ այդ թուականին Ռուսահայոց համար չկային դեռ ուրիշ անուններ, ինչպէս վարժարանի եւ եկեղեցիներու կալուածներու գրաւման խնդիր եւ դպրոցներու՝ կրթական նախարարութեան յանձնուելու պարագան։

Պոլսոյ Պատրիարքն էր այդ թուականին Տ. Յարութիւն Սրբազան եւ Կեդր. Վարչութեան պետ՝ հանգուցեալ Նուրեան էֆ.։ Երկուքն ալ և իրենց համախոհել մը ժողովականներ գիտէին թէ վերջացած դործողութեան մը առջեւ կը գտնուին, համակերպելէ ուրիշ ճար չկար, թէպէտ Տ. Մակար Սրբազան միայն եկեղեցականութեան 18 քուէն ստացած էր և այդ դէպքէն անծանօթ էր բազմորվին Պոլսոյ մէջ թէ հինգերուն և թէ նորերուն, ու օրուան թերթերուն մէջ միայն կը լիլուէր իբրեւ հին սիպար մը Հայ եկեղեցականութեան և իբրեւ ատեանի կաթողիկոսական Աթոռոյ։ Անդին փոքրամասնութիւն մը կար սակայն, բաղկացեալ եկեղեցականներէ եւ աշխարհականներէ, որոնք կատարած գործողութիւնը եկեղեցւոյ ոգւոյն հակառակ կը գտնէին և կ'առաջարկէին չարունակել հանգուցեալ կաթողիկոսին անուան յիշատակութիւնը։ Այս պայմաններուն մէջ իրաւ Ռուս կառավարութիւնը իր վաւերացումը յետս չպիտի կրնէր, սակայն Մակար Սրբազան հրաժարելով, ազգին պատիւը պիտի փրկուէր։ Այս դասակարգին թերեւս էր այն ատեն օրաթերթ «Լոյս»ը, զոր Բիւզանդ էֆ. Պօղոսեան կը հրատարակէր՝ պայքար մղելով մեծամասնութեան և անոնց օրկանին՝ «Արեւելք»ի դէմ. սակայն մէկ կողմէ փոքրամասնութիւնը կազմողներու անձնական հակառակորդները, որոնք դիրքի ու դրամի տէր ըլլալով մեծ յարգ չէին տար վարժապետներու ու դրչի և մատի վաստակաւորներու, և միւս կողմէ անձնական ուրիշ հաշիւներ եւ մտերմութիւններ տառապ խումբ մը տարին այն եզրակացութեան թէ, աւելորդ էր պայքարիլ կատարուած գործողութեան դէմ և պէտք էր ընդունիլ բացառապար կատարուած ընտրութիւնը։ Քուէն վճռեց այս կէտը, թէպէտ անկէ առաջ այս եզրակացութեան գալու համար «Արեւելք»ն ու «Փունջ»ը համոզեցին ինչպէս որ պէտք էր և անոնք ալ իրենց կարգին համոզեցին ուրիշները, մինչ միւս կողմէն «Ձէրիւէի Շարդիյէ», «Լոյս», եւ «Արեւ. Մամուլ» գործողութեան անկանոնութիւնը կը բացատրէին, փաստեր, ապացոյցներ բերելով եկեղ. պատմութենէն, օրէնքներէն ու կանոններէն, կը գրէին թէ վաւերացման մտադրելու համար պատրաստած ցանկին մէջ Մակար Սրբազանի անունը առաջ գրուածէ՝ Պոլսէն մէկ քանիթղթատարածանիկեցեցականներ ու ազգ. ներ նախապէս անկէ վատահութիւն ներշնչած էին որ երբ Մակար Սրբազան վաւերացաւ, պատրիարքարանը պիտի ընդունի զինքը, ևն.։ Եղածը եղած էր սակայն եւ Մակար Սրբազան որ Պոլսէն հասած անատոյգ տեղեկութիւններու առջեւ վարանած ու չփոխած վիճակ մը ունէր պահ մը. սիրտ առաւ Պատրիարքարանի համակերպութեան և մեծամասնութեան որոշման առջեւ։

Այս պարագան սակայն կարեւոր դաս մը եղաւ հանգչելու մեզի թէ, ժամանակին գծուած ու օրէնքի կարգանցած այս անկանոնութեան, այսինքն քանոնագական դրութեան մէջէն ելլելու մէկ միջոց միայն կը մնար, այսինքն ընտրութեան պարագային երկու ընտրելիներու հաւասար քուէ տալ, որպէս զի երկուքն ալ հաւասարման կերպով ընտրելիներն ըլլան Ընտրողական ժողովին, առանց աչքառու խորութեան եւ մեծ տարբերութեան մը և այս դրութիւնը գործադրուեցաւ յետոյ վերջին ընտրութեան մէջ։

Անոնք որ Մելքիսեդեկեան անուղղակի կը հաճոյանէին Պոլսոյ մէջ և հետեւաբար հակառակորդ ու ոչ գաղափարակից Մակարականներու, այն համոզումը ունէին թէ Ն. Սրբազնութիւնը իր առոյգ ու պատկառելի վիճակովը, իր զարգացումով, այլ մանաւանդ եկեղեցական աւանդապահութեան ոգիով օգտակար պիտի ըլլար եւ պիտի արգարացներ իր վրայ դրուած յոյսերը. այլ սակայն պէտք է արդար ըլլանք ըսելու թէ Մակար Սրբազանի կաթողիկոսութիւնը յուսախաբութիւն մը չեղաւ մեզիհամար։ Այդ անգրագէտ եւ չափաւոր ուսման տէր եկեղեցականը պահեց պահպանեց՝ ինչ որ իր նախորդները յանձնած էին իրեն։ Փայլուն խօսքեր քովէ քով դնելու եւ ճարտար իմաստներ ստեղծելու մէջ յայտնութիւն չունէր, սակայն զգուշացաւ պնակալէդներ ալ ստեղծել իր շուրջը. միաբանութեան մէջ կարգապահութեան և հնազանդութեան օրէնն պահպանեց. իր սկզբունքն էր «քիչ խօսք, շատ գործ», և կարելի եղածին չափ հաւատարիմ մնաց այդ սկզբունքին։ Ճեմարանը ու Միաբանութիւնը չարունակեցին իրենց բարեկարգ վիճակը, եւ Մակար Կաթողիկոս հետաւոր եւ չրջահայեաց գործակոս հետաւոր եւ չրջահայեաց գործակոս հետաւոր եւ չրջահայեաց գործակ

մայ Եէյլին կ'ընծայէր։ Բամակին երկու կողմին կախուած էին այն պատուանդանները զորս Տր. Հուայդ Եէյլի մէջ չահեր էր 50 տարի առաջ։ Անտրու Հուայթ իր համբաւը աւելի կը պարտի իր Ս. Գրոց վրայ գրած քննադատական յօդուածներուն, «Higher Criticism»ի, քան թէ Եէյլի մէջ ատենօք բրօֆէսէօր կամ Քօրնէլի նախագահ ըլլալուն։

Տր. Լայմն Էպպթ ներկայացուելու ատենը ըսաւ թէ 50 տարի կ'ընէ որ կը սպասէի այս d. d. աստիճանը առնելու Եէյլէն, և վերջապէս այսօր փափաքիս հասայ։ Ամերիկայի ներկայ վիճակին ակնարկելով, դիտել տուաւ թէ Ամերիկա միացեալ ժողովուրդ մը կրնայ ունենալ այն ատեն, երբ ժողովուրդը մէկզմէկ ճանչնայ։ Եէյլի պէս համալսարան մը պէտք է լայնցնէ մարդու մը միտքը, զարգացնելու թոյլտուութեան ոգին։ «Սակայն, աւելցուց, ես շնորհակալ չեմ ըլլար ոեւէ մարդէ թոյլատրող հոգի մը ունենալուն համար։ Եսկարդինալ Նումէն (Newman)ն ալ չեմ թոյլատրեր։ Աստուածաբանութիւնը չի կրնար զԱստուած սահմանել։ Շատ, շատ, խնդրոյն միայն մէկ կողմը կրնայ տեսնել։»

Անուշ խօսքերը անուշ կերակուրներով վերջակիտուեցան։

ԱՐՇԱԿ
(Եէյլի համալսարանէն)

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱ
ԵՒ
ԻՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՆԳԼ. ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Անցեալ հինգշաբթի օրը Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, արտաքին գործոց ելմտացոյցին վիճաբանութեան առթիւ, լուրջ քննադատութիւններ եղան անգլ. դահլիճին արտաքին քաղաքականութեան մասին, եւ նախարարական կարեւոր յայտարարութիւններ եղան այս քննադատութեանց իբրեւ պատասխան։

ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ազատական երեսփոխան սըր Չարլզ Տիլք ըսաւ թէ «Էտուըրտ Թագաւորին Բարիզ եւ նախագահ Լուպէի Անգլիա այցելութիւնները, ինչպէս նաեւ տաւկաւին երէկ (չորեքշաբթի) Ֆրանսացի ծերակուտականներու եւ երեսփոխաններու կողմէ Ուէսթմինսթըրի մէջ սարքուած ճաշերը բացարձակապէս կը հակասեն այն տարօրինակ քաղաքականութեան, որուն հետեւած է նախարարութիւնը Գերմանիոյ հանդէպ, պաշտօնի գլուխ անցնելէն ի վեր։ Զարմանալի է դահլիճին այսքան անորոշ ընթացքի մը հետեւիլը։ Գերման քաղաքականութեան դէմ եղական կերպով ստրուկ գիրք մը ունեցած է ան, որ նկատուած է ի մէջ այլոց Վենեզուէլայի խնդրոյն առթիւ։» Սըր Չ. Տիլք, դահլիճին Չինաստանի մէջ բռնած ընթացքն ալ քննադատեց։ «Բանտայի վէճին առթիւ, անգլ. կառավարութիւնը արէն ջանք ընելէ ետքը Գերմանիոյ հետ զինուորական դաշնակցութիւն մը կնքելու համար, եւ խոնարհելէ ետքը անոր առջեւ, յանկարծ յետադարձ շարժումով մը Գերմանիոյ դէմ ելաւ, մէջտեղ նետելով այն դժգոհութիւնները զորս թողուցած էր որ քննման չորս տարիէ ի վեր։ Գերմանիոյ հետ զինուորական դաշնակցութիւն մը կնքելու գաղափարը հակառակ էր երկրին շահերուն, որովհետեւ մեր շահը կը պահանջէ հաշտ յարաբերութիւններ ունենալ ամէնուն հետ։»

Ցետոյ խօսք առաւ Նախարարական երեսփոխաններէն Պ. Պօուլս, որ ձայնակցեցաւ Սըր Չարլզ Տիլքի քննադատութեանց, ի մասին կառավարութեան հետեւած ստրուկ քաղաքականութեան հանդէպ Գերմանիոյ, եւ իր կարգին ուզեց գիտնալ թէ ոեւէ գաղտնի դաշնագիր կա՞յ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ։ «Գերմանիա, ըսաւ, այժմ միակ յարձակող պետութիւնն է։ Իր քաղաքականութիւնը ձգտած է միշտ ձեռք անցընելու ուրիշին հողային ստացուածքները։ Կ'երեւայ թէ Անգլիա զոհ գացած է այս քաղաքականութեան, որուն կը հետեւի Գերմանիա, այն ժամանակներէն ի վեր որ անտառներով ծածկուած էր նոյն երկիրը, եւ պիտի շարունակէ ալ հետեւիլ մինչեւ այն ժամանակը որ բրօֆէսէօրներով ծածկուի։» (Ծիծաղներ)։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Արտաքին գործոց խորհրդական Լորտ Քրանպորն պատասխանելով եղած քննադատութիւններուն, նախ յայտարարեց թէ չի կրնար պատասխանել Պ. Պօուլսի այն հարցումին, թէ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ գաղտնի դաշնագիր մը գոյութիւն ունի՞ Բորթուկալի գաղթավայրերուն մասին։ «Անգլ. կառավարութիւնը ո և է բան մը ըրած չէ որ վնասէ իր վաղեմի դաշնակցին՝ Բորթուկալի շահերուն։ Բորթուկալ գիտէ թէ Անգլ. կառավարութեան դիտումները բացարձակապէս նպաստաւոր են իրեն»։ Անցնելով Սըր Չ. Տիլքի ճառին, Լորտ Քրանպորն ըսաւ թէ՝ «ամէն անոնք որ ներկայ գտնուած են նախորդ իրիկուն Ֆրանսացի պատուիրակներուն ի պատիւ տրուած հացկերոյթին, համոզուած գոյացուցած են թէ միմիայն Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ բարւոք յարաբերութիւններ հաստատելու փափաքով չէ որ համակուած են երկու ազգերու ներկայացուցիչները, — որքան ալ թանկագին ըլլայ ատիկայ, — այլ կարելի եղածին չափ ապահովելու համար ալ գործակցութիւնը եւրոպական Տէրութեանց միջեւ։»(Ծափեր)։ Չինաստանի մէջ Անգլիոյ հետեւած քաղաքականութեան, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ կատարուած բանակցութեանց, եւ Անգլեգերման համաձայնութեան մասին բանախօսը յայտարարեց թէ ինք երբեք մտքէ չէ անցուցած որ ատիկայ այնքան մեծ կարեւորութիւն ունենայ։ «Բայց չեմ կարծեր որ, յարեց, սխալ մը ըլլայ ատիկայ։ Այդ համաձայնութիւնը կը ձգտէր ամրապնդելու այն քաղաքականութիւնը որուն կը հետեւէր Անգլ. դահլիճը, այսինքն Չինաստանի ամբողջութիւնը եւ բաց դուռի քաղաքականութիւնը։ (Շատ լաւ)։ Ցաւալի է որ գերման կառավարութիւնը այնպէս չի նկատեր։ Սակայն [illegible] պայմանին մէջ անգլ. կառավարութիւնը ձախողում մը կրած ըլլայ, թէեւ Գերմանիա մէջտեղ նետեց մէկ քանի պայմաններ զորս Անգլիա չէր կրնար ընդունիլ։ Գալով Մանչուրիոյ, այդ մասին անգլիական կառավարութեան քաղաքականութիւնը հիմնուած է անգլեւճաբոնական համաձայնութեան տրամադրած սկզբունքներուն վրայ, համաձայնութիւն մը որով կը ճանչցուին Ճաբոնի մասնաւոր շահերը Քորէայի մէջ։ Անգլիական դահլիճը յարգել տուած է Անգլիոյ շահերը։ Կառավարութիւնը կ'ընդունի թէ Ռուսիա մասնաւոր գիրք մը կը գրաւէ և թէ իրաւունք ունի երկաթուղիներ շինելու Մանչուրիոյ մէջ, ինչպէս Անգլիա կ'ընէ Եանկցէի հովիտին մէջ։ Վենեզուէլայի մասին, Լորտ Քրանպորն ըսաւ թէ արտօնուած է յայտարարելու թէ Վիլհէլմ կայսրը ոչ ուղղակի ոչ ալ անուղղակի կերպով ո և է դեր չէ խաղացած Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ կատարուած բանակցութիւններուն մէջ։ Արտաքին գործոց խորհրդականը բողոքեց այն յայտարարութիւններուն թէ Անգլիա պէտք չէր գործակցեր Գերմանիոյ։ Կրնա՞ն հաստատել թէ, ըսաւ, որովհետեւ Գերմանիոյ քաղաքականութիւնը անցեալին մէջ միշտ համաձայն եղած չէ անգլիականին, և կարգ մը ոչ-քաղաքավար յայտարարութիւններ եղած են Բոյխստագին մէջ, պէտք չէ ա՛լ յարաբերութիւն ըլլայ երկու երկիրներուն միջեւ։ Մ. Նահանգներուն եւ Անգլիոյ յարաբերութիւնները երբեք հիմակուանին չափ սիրալիր հանդամանք մը ունեցած չէին։ Անգլիական կառավարութիւնը կը փափաքի լաւ յարաբերութիւններ պահել բոլոր ազգերուն հետ, մէջն ըլլալով Գերմանիան։ Բայց անգլիական գաղթավայրերը միւս ամէնէն առաջ պէտք է նկատողութեան առնել։ Ալ կը բաւէ որչափ որ Քանատա ուրիշ երկիրներու կողմէ ելմտական տեսակէտով անջատ նկատուեցաւ. պէտք է անմիջապէս վերջ տալ այդ վիճակին։ Անգլիա ա՛լ չի կրնար շարունակել այդ վիճակը։ Իտալիոյ, Ֆրանսայի և Մ. Նահանգներուն հետ բարեկամական յարաբերութիւնները ամրապնդելու համար եղած ջանքերը լաւ արդիւնք տուած են։»

Ն. Բ.

ՍԻՐԱԼԻՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Իրաւարարութեան մասին բանակցելու համար Լոնտոն ժողովող 86 Ֆրանսացի պատուիրակները հինգշաբթի օրը պտտեցան բուն Լոնտոն քաղաքը, ամէն կողմ սիրալիր եւ անկեղծ ընդունելութեան մը արժանանալով։ Կէսօրին քաղաքապետարան գացին, ուր փայլուն ընդունելութիւն մը եղաւ իրենց։ Լորտ-Քաղաքապետը անգլիերէն և Ֆրանսերէն լեզուներով բարի գալուստ մաղթեց։ Ցետոյ ըսաւ. «Չեմ ուզեր խօսիլ այն միջոցներուն վրայ, որոնցմով կրնանք ալ աւելի ամրապնդել երկու ազգերը միացնող կապերը. բայց պաշտօնական զինակցութեան դաշնագիր մը կնքուած թէ ոչ, գիտնանք հիմայ թէ մենք, Անգլիացիներ և Ֆրանսացիներս, հիմայ ունինք սրտի այն միութիւնը և բարեկամութեան այն իղձը որոնք աւելի զօրաւոր են և աւելի կան կապեր են քան ո եւ է դաշնագիր»։ Ասոր պատշաճ պատասխան տուաւ Պ. տ'Էթուռնէլ տը Քօնսթան, շնորհակալութիւն յայտնելով քաղաքապետին հիւրասիրութեան համար, [illegible] անցած է Լոնտոնի։ Խօսակցութեան միջոցին քաղաքապետուհին ալ Ֆրանսերէն պզտիկ ճառ մը խօսելով ըսաւ. «Շատ գոհ մնացի ձեզ տեսնելով, կը յուսամ թէ շուտով պիտի վերադառնաք»։ Դուրսը խռնուած ամբոխը «Կեցցէ՛ Ֆրանսա, Կեցցե՛ն Ֆրանսացիները», կ'աղաղակէր։ Պատուիրակները Լոնտոնի քաղաքապետական խորհուրդին նիստին ներկայ գտնուելէ վերջը, Լոնտոնի Առեւտրական Սենեակին անդամներուն կողմէ առաջ [illegible] կոչարան, ուր եղած ընդունելութիւնը խոր տպաւորութիւն գործեց իրենց վրայ։ Սակարանին շէնքը մտած ատենին, խիստ նշանակելի ցոյց մը եղաւ. Հազարաւոր Անգլիացիներ, որոնք օրն ի բուն Սակարանը կ'անցընեն, երկու կարգի վրայ շարուելով խանդավառ կերպով ողջունեցին Ֆրանսացի պատուիրակները, «Կեցցէ՛ Ֆրանսա» աղաղակելով։ Պատուիրակները հետզհետէ այցելեցին Լոնտոնի առեւտրական եւ սեղանաւորական բոլոր գլխաւոր հաստատութիւնները։ Անգլիոյ Առեւտրական Սենեակներու նախագահ Լորտ Էյվպըրի ճառ մը խօսելով, յոյս յայտնեց թէ իրաւարարութեան մեծ գաղափարը յաւիտեան պիտի ջնջէ ոչ միայն երկու ազգերուն միջեւ պատերազմը, այլ նոյն իսկ պատերազմի ամէն երկիւղ։

⁂ Ֆրանսացի ծերակուտականներն և երեսփոխանները Լոնտոնէն մեկնեցան մասամբ անցեալ ուրբաթ եւ մասամբ անցեալ շաբաթ օրերը։ Ուէսթմինսթըրի պալատին մէջ տրուած հացկերոյթի իրիկունը Անգլիացիները հեռագիր ուղղած ըլլալով Բարիզ՝ նախագահ Լուպէի, Ֆրանսացիներն ալ իրենց մեկնումին առթիւ հեռագիր մը ուղղեցին Էտուըրտ Թագաւորին, երախտագիտութիւն յայտնելով իրենց ցոյց տրուած համակրութեան համար, եւ յարելով թէ հաստատապէս կը յուսան որ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ բարւոք յարաբերութիւնները մեծապէս պիտի նպաստեն աշխարհի խաղաղութիւնը կազմակերպելու եւ ամրապնդելու։ Ֆրանսայի պատուիրակները, մեկնելէ առաջ, շքեղ ծաղկեպսակ մը դրին Վիքթորիա Թագուհիին գերեզմանին վրայ՝ Ֆրոկմօրի դամբարանին մէջ, որ Ուինտսօրի պալատին պարտէզը կը գտնուի։

ԷՏՈՒԸՐՏ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԻՐԼԱՆՏԱՅԻ ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ. — Անգլիոյ Թագաւորը և Թագուհին, որոնք այս միջոցին կ'այցելեն Իրլանտայի կարեւոր քաղաքները, անջնջելի յիշատակ մը ձգեցին Տըպլինի մէջ։ Ուրբաթ առաւօտ Էտուըրտ Թագաւորը, շեղելով պաշտօնական յայտագրէն, գլխարկը ձեռքը պտտեցաւ Տըպլինի աղքատիկ և աղտոտ փողոցները, գործաւոր դասակարգին թաղերը, մէկ անկէն միւսը անցնելով, խօսելով անցորդներուն հետ, խրախուսելով զանոնք և նուէրներ ընելով։ Այդ օրը Իրլանտացիները քաղաքին ո՛ր փողոցէն ալ անցնէին, յանկարծ իրենց դէմ կը գտնէին Անգլիոյ Թագաւորը կամ Թագուհին, որոնք միշտ ժպտուն, կ'ընդունէին ամբոխին ողջոյնները։ Տըպլինի աղքատներու յատուկ շէնքերուն մէջ, Ն. Վեհափառութիւնը կանգ առաւ շատ մը սենեակներու առջեւ, ուր բոլորն կիներ և տղաքներ կային և հարցումներ ըրաւ վարձքի մասին են.. Այցելութիւններու ընթացքին մէջ, Թագաւորը տեսաւ մարդ մը որ 8 ամիսէ ի վեր անգործ կը մնար, և 5 ոսկինոց պանքաթոմ մը տուաւ անոր։ Տնակի մը մէջ ալ գործաւոր կին մը ծնկնելով դիմաւորեց Ն. Վեհափառութիւնը, «Բարի եկաք, Աստուած երկար իշխանութիւն տայ ձեզի» խօսքերով։ Թագաւորը խիստ գոհ մնալով այս սրտագին մաղթանքէն, ջերմապէս սեղմեց մանկամարդ կնոջ ձեռքը։ Իսկ Թագուհին երկու հիւանդանոցներ այցելեց, և իւրաքանչիւր հիւանդին քով երթալով մխիթարական խօսքեր ըրաւ, և իբրեւ յիշատակ մէյմէկ ծաղկեփունջ ձգեց իւրաքանչիւրին։

— Թագաւորը Տըպլինէն ճամբայ ելլելէ առաջ հրամայեր է որ իր և Թագուհիին շնորհակալութիւնը յայտնեն Իրլանտացի ժողովուրդին հիւրասիրութեան համար։ Էտուըրտ է. 1000 անգլ. ոսկի տուեր է աղքատներուն համար։

ՊԱՊԻՆ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ. — Մարմնոյն ցուցադրումը. — Զրոյց պտտելով թէ Պապին մարմինը [illegible] զրուելով՝ անոր մարմնոյն ցուցադրուելուն վերջ պիտի տրուի շուտով, Հռոմի ժողովուրդը ուրբաթ օրը խուռներամ դիմեր է Ս. Պետրոսի հրապարակը։ Ժամը 8ին դուռները բացուելով ամբոխը խուժեր է դէպ ի ներս, խզելով շղթան, տապալելով պատուարները։ Մեծ դժուարութեամբ կարելի եղեր է կարգապահութիւնը վերահաստատել։ Հարկ եղեր է զինուորական կրկնակ շղթայ մը հաստատել և ամբոխը պատուարները։ Նախորդ իրիկունը հարկ եղած էր եկեղեցին պարպել, որովհետեւ Տքդ. Լաբբոնի պէտք տեսած էր նոր ներարկումները մարմնոյն արագ կազմալուծման առաջքը առնելու համար։ Մարմնոյն ցուցադրութիւնը վերջացաւ շաբաթ օրը, և մարմինը առժամաբար դրուեցաւ Ս. Պետրոսի եկեղեցւոյ մէկ մատուռին մէջ։

⁂ Հռոմէն կը գրեն թէ կարդինալները մեղմ բողոքագիր մը կը պատրաստեն Կաթոլիկ Եկեղեցիին աշխարհային արդի վիճակին մասին։ Այս գիրը պիտի ուղղուի տէրութիւններուն։ Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ այդ բողոքագիրը ղրկուած է արդէն։

Պապութեան ընտրելիները. — Հռոմի մէջ շատ կը խօսուի կարդինալ Կիպպըլնիի վրայ, որ կ'ըսուի թէ մաս մը կարդինալներու գլուխը պիտի անցնի, չյաջողելու համար կարդինալ Ռամփոլլայի ընտրութիւնը։ Կը գուշակուի որ եթէ կարդինալ Ռամփոլլա ձայներու մեծամասնութիւն չշահի, ատիկայ պիտի ըլլայ կարդինալ Կիպպըլնիի պատճառաւ, որ երկար ատեն Բարիզ մնացեր է, համաձայնութիւն գոյացնելու համար Ֆրանսացի կարդինալներու հետ, կարդինալ Ռամփոլլայի ընտրութեան դէմ։ Այս խումբը քուէ պիտի տայ այնպիսի ընտրելիի մը, որ յետադարձ շարժում մը ընէ Լէոն ԺԳ.ի քաղաքականութենէն, մինչ կարդինալ Ռամփոլլա անոր շարունակողն է։ Առանց Ֆրանսացի կարդինալներու աջակցութեան, կարդինալ Ռամփոլլայի ընտրուելու հաւանականութիւնը մեծապէս կը նուազի։

ՈՒՐ Է ՊԱՊԻՆ ՄԱՏԱՆԻՆ. — Նիւեորք Հերըլտ կ'իմանայ թէ Վատիկանի շրջանակներուն մէջ ի զուր փորձեր են լռութիւն պահել մեծ գայթակղութեան մը վրայ։ Ձկնորսի մատանին որ Պապին մատէն պիտի առնուէր անոր մահէն ետքը, անհետացած է։ Խնդիրը իր նիւթական արժէքին վրայ չէ, թէեւ ատիկայ շատ մեծ ըլլայ, այլ իր բարոյական արժէքին վրայ. որովհետեւ այդ մատանիով կը կնքուէին պապական բոլոր կոնդակները, եւ ատիկայ խորհրդանշանն էր Պապին իշխանութեան։ Երբ տեղակալ կարդինալը կը հաստատէ մահը, սենեկապանին ձեռքէն կը ստանայ Ձկնորսի մատանին, որ կը կոտրուի կարդինալներու առաջին ժողովին մէջ։ Արդ, կարդինալ Օրեյլիա Լէոն ԺԳ.ի մահը հաստատելու համար եկած ատեն հետը բերած էր նոյն մատանին ստացած ըլլալու յայտագիրը, զոր պիտի տար սենեկապանին, բայց Տ. Պիսլէթի յուսահատ շեշտով մը հարկադրուեցաւ խոստովանիլ մատանիին աներեւութացումը. առանց կրնալու ո եւ է տեղեկութիւն տալ գողութեան վրայ, որ տեղի ունեցած ըլլալու է Լէոն ԺԳ.ի մահուան յաջորդող գիշերը։ Եւ որպէսզի գողութեան լուրը չտարածուի, Վատիկանի պաշտօնաթերթը՝ Osservatore Romano՝ տեղեկագիր մը հրատարակեց Ձկնորսի մատանիին յանձնուելուն եւ խորտակուելուն մասին։ Մատանիին այս անհետացումը խորունկ յուզում պատճառեց Հռոմի մէջ։ Լէոն ԺԳ.ի մահը հաստատող գրին մէջ ջնջուեր են այն բառերը, որոնք կ'ակնարկէին այդ մատանիին յանձնուելուն։ Տ. Պիսլէթիի բարեկամները կը յուսան որ երբ հանգուցեալ Պապին կնքուած սնտուկները բացուին, մատանին պիտի գտնուի. բայց հաւատք չընծայուիր այս զրոյցին, որովհետեւ միշտ Պապին մատը պիտի գտնուէր ատիկա։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ լուրեր կը հասնին Ծայր. Արեւելքէն։ Ռուսիա նոր մարտանաւեր և նոր զինուոր կը ղրկէ Ծայր. Արեւելք, Մանչուրիոյ մէջ գտնուող ռուս զինուորները դէպի հարաւ շարժումներ կ'ընեն, եւ վերջապէս Զարին կառավարութիւնը արհամարհոտ ընթացք մը բռնած է Քորէայի սահմանագլուխին վրայ։ Այս վիճակը մեծ յուզում պատճառած է Ճաբոնի մէջ, եւ եթէ պէտք ըլլայ հաւատալ Թոքիոյէն հասած լուրերու, Ճաբոնի մէջ ընդհանուր համոզումը այն է թէ լաւ է հիմայ պատերազմիլ. քանի որ այս վիճակին երկարէն Ճաբոն պիտի կորսնցնէ Քորէան և երկրորդական աստիճանի մը պիտի իջնայ։ Հետեւաբար Ճաբոնցիները մեծաքանակ ռազմամթերք կ'ամբարեն և նոր շոգենաւեր գնելու համար կը բանակցին։ Ճաբոնական նաւաբաժին մը կը գտնուի Վլատիվօսթոքի բացերը, ուր ռուսական մարտանաւեր ղրկուած են նախազգուշութեան համար։ Ռուսիոյ զինուորական շրջանակներուն մէջ տիրող կարծիքը սա է թէ Ռուսիա պիտի կորսնցնէ իր ազդեցութիւնը, եթէ տեղի տայ այս անգամ եւ հետեւանքը այն պիտի ըլլայ որ իր Ծայր. Արեւելեան կայսրութիւնը պիտի կորսուի և Ճաբոն գերակշիռ ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ Չինաստանի եւ Մանչուրիոյ մէջ։ Ուոշինկթընի արտաքին գործոց պաշտօնատունը հասած լուրեր կ'ըսեն թէ Ճաբոն չպիտի գոհանայ, մինչեւ որ Ռուսիա բացարձակապէս չհրաժարի Քորէայի մէջ ձեռք ձգած առաւելութիւններէն։ Նախարար Պ. Հէյ կը բարեխօսէ եղեր պատերազմի մը առաջքը առնելու համար։

Ռուսիոյ ընդհ. սպայակոյտին անդամները կը յայտարարեն թէ մինչեւ որ Ճաբոն Անգլիայէն եւ Ամերիկայէն [illegible] զօրք ձեռք չձգէ, չի կրնար պատերազմի բռնուիլ ռուսական հսկային հետ։ Իսկ Ռուսիա ամէն կերպով պատրաստ է։ Ճաբոն ամէնէն շատը 400,000 զինուոր կրնայ հանել պատերազմի դաշտը։ Ասոնցմէ պէտք եղած թուով չինական հողը փոխադրելու համար չորսէն մինչեւ վեց շաբաթ պէտք է, ամէնէն նպաստաւոր պայմաններու մէջ։ Մինչ Ռուսիա այս միջոցին 110000 զինուոր ունի Պայքալ լճին ասդին կողմը. եւ կրնայ մէկ ամիսէն 100,000 ալ առնել Եւրոպական Ռուսիայէն եւ Սիպերիա ղրկել։

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ,,Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ
1903

1321 ՏՃԿ.	ՕՐ ԹՈՒԼԻՍ 16	1903 ԼՏՑ.
Ճեմազի էվվէլ 5	ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ Լտ. Մարթայի քեռն Ղազարու	Թէմուզ 29
ԱԼՏՈՐ 4.51		ԱԼՏՈՐ 4.36

ՊԱՏՄԱԿԱՆ. — 1887 յուլիս 16ին կը մեռնի Եւրոպացի արեւելագէտ Ցովհաննէս Հանուշ, որ հրատարակած է ուսումնասիրութիւն մը Լեհահայերու լեզուին վրայ։ Երիտասարդ հասակի մէջ մեռած է Բարիզ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ
ԼՈՒՐԵՐ

ԲՆԻԱՑԻ Կալուածոց Խնամակալութեան Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ կից գետնին վրայ նոր շինուելիք կալուածներու մասին Պատրիարքարանի ներկայացուցած հաշիւը բաւական շահեկան մանրամասնութիւններ կը պարունակէ։ Խնամակալութիւնը դիտել կուտայ որ խնդրոյ նիւթ եղած գետինը 1140 կանգուն է, որուն վրայ 5 հատ խանութ կայ այժմ, եւ կը ստացուի 216 ոսկի տարեկան։ Ճարտարապետական քննութեամբ հաստատուած է որ 700 կանգունի վրայ աբարթըման մը եւ 7 խանութ շինելու համար, կանգունը 9 ոսկիէն 6300-6500 ոսկիի պէտք կայ։ Նոր կալուածին ենթադրական եկամուտը պիտի ըլլայ 600 ոսկի, և միւս կողմէ տարեկան տուրքը, 3000 ոսկիի նուիրատուին տրուելիք տոկոսը եւ այլ ծախքերը հաշուելով, որոնց մանրամասնութիւնը ներկայացուցած է, 400 ոսկիի մօտ կորուստ մը կայ. հետեւաբար Խնամակալութիւնը պէտք չի տեսներ այն կարգի գործի մը միջամտել որուն մէջ վնասը ակներեւ է։ Սակայն Վարչութեան անդամներէն ոմանք կը կարծեն որ այդ տրուած հաշիւները կէտառ կէտ ճիշդ չեն, թէ շինութիւնը կարելի է աւելի նուազ ծախքով գլուխ հանել, հետեւաբար պաշտօն յանձնուեր է Խտըրեան, Տէմիրճիպաշեան և Սէթեան էֆ.ներու, այս հիման վրայ բանակցիլ Կալուածոց Խնամակալութեան հետ։ Աւելի իրազեկ անձեր չեն կարծեր որ այսքան գործնական մտքի տէր եւ փորձ մարդերու կատարած հաշիւին մէջ սխալներ սպրդին, այսու հանդերձ նոր քննութիւն մը, նոր հարցափորձ մըն ալ կրնայ կատարել։ Պէտք է յիշել թէ կատարելի այս շինութեանց մէջ կը խառնուի նաեւ տեղ տալ դպրոցական յարկի մը, այնտեղ փոխադրելու համար Կեդրոնականը։ Այս մասին որ եւ է վերջնական որոշում չկայ եւ Վարչութեան մէջ համակարծիք չեն այն կէտին վրայ թէ Ղալաթիոյ մէջ դիտուած անտեղութիւնները հրաշքով մը պիտի կրնան դարմանուիլ, երբ վարժարանը Բերա փոխադրուի, եւ թէ ի՞նչ բանի պիտի գործածուի Կեդրոնականի Ղալաթիոյ մէջ գտնուած արդի շէնքը, քանի որ իբրեւ եկեղեցւոյ կից բնակութեան ալ բնաւ չի յարմարիր, այսու հանդերձ, միտք կայ որ իբրեւ վարժարան յարկ մըն ալ չինուի։ Աւելի լաւ կ'ըլլայ Էսաեան վարժարանի բարձրագոյն կարգերը այնտեղ պահել քիչ մը աւելի ընդարձակելով ծրագիրը՝

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 20

ՈՃԻՐԸ ԵՒ ՍԷՐԸ

ԳՐԵՑ ԲԻԷՌ ՄԱԷԼ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ
ՊԱՏՐԱՆՔ ԵՒ ՏԱՌԱՊԱՆՔ

3.
ՎԱՐԱՆՈՒՄՆԵՐ

Թէ՛ Լեալ ինքնիրեն թէ Թերեւս այդ յիշատակն էր որ մօրը բոլորովին տարբեր արտայայտութիւն մը տուած էր։

Տարտամ կասկած մըն ալ [illegible] լուսաբանել, ունեցաւ Հիւպէր. Մտածեց թէ Լեգէին [illegible] կենսապատմութիւնը զուարթութիւնը իրենց միակ պատճառ չունէին այն խորհրդաւոր [illegible] որուն ամէն մարդ [illegible]

[illegible]

Իր գուշակութիւնը [illegible] տիրացած էր գաղտնիքին։

[illegible]

4.
ՍՊԱՆՈՒՀԻՆ

Օլիվիէ որ Ժանդուա՝ իր մօրեղբօր՝ [illegible] մէկ մասը ըրած էր [illegible]

[illegible]

Այդ տոմսը սա տողերը կը պարունակէր.

«Սիրելիս Ժանդուա.

«Հոդ կը ղրկեմ իմ յաճախորդներէս մէկը, Պ. Լոբէզ տ'Առանտա, որ «բէրիթիֆլիթ»ի ամէն հանգամանքները ունեցող հիւանդութենէ մը կը տառապի։

«Հաւանութիւն տուած է բժշկական գործողութեան մը՝ զոր անհրաժեշտ կը նկատեմ ես։

«Կը խնդրեմ ուրեմն որ պէտք եղածը ընէք և նախապատրաստութիւնները տեսնէք, որպէսզի վաղը առտու [illegible] տասնին գործողութիւնը կատարուի»։

[illegible] բժիշկը փութացած էր կատարել հրամանը [illegible] զոր կը սիրէր և կը յարգէր մեծապէս։

Հետեւաբար, անմիջապէս առանձնացնելով սենեակ մը փոխադրել տուած էր հիւանդը, և [illegible] նախնական դարմանները [illegible]

(Շարունակելի)

կալուածոց Խնամակալութիւնը պէտք է ոչնէ գլուխ հանելու համար այս պաշտօնը, վարժարաններու սահմանելու համբը, գումարին վրայ զգալի յաւելում մը ընելով, ինչպէս կը պահանջէ պէտքը։ Կը յուսանք որ Վարչութեան ներկայացուցիչները այս կարեւոր կէտին ալ նկատողութեան կ'առնեն իրենց կատարելիք բանակցութեան միջոցին։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. Կաթողիկոսը վերջին անգամ իր աթոռէն Ատանա երթալու առթիւ Մամեսուրայէն անցած պահուն, Համիտիյէ գիւղաքաղաքին ժողովրդեան կողմէ Տ. Աւետիս քահանայ եւ Քերովբէ էֆ. Փափազեան խնդրագիր մը ներկայացուցեր են, որով կը խնդրեն կուսակալ Վսեմ. Պաշ. ...ի փաշայի հրամանաւ հաստատուած ամենամսեայ մատուռը եւ դպրոցը եկեղեցւոյ վերածելու համար հարկ եղած արտօնութիւնն ստանալ։ Ն. Ամենապատուութիւնը գոհ մնացեր է Համիտիյէի փոքր գաղութին եկեղեցասիրական բաղձանքներէն եւ խոստացեր է պաշտօն անօրինել, յանձնարարելով նաեւ որ տեղական կառավարութեան ալ աղերսագիր մը մատուցանելով վաւերացնել տալէ վերջը զրկուի նահանգին կեդրոնը, որպէս զի Իտարէի ժողովն ալ հաստատէ եկեղեցիի մը եւ դպրոցի մը պէտքը։ Համիտիյէի ժողովուրդը այս դիմումը ըրեր է տեղական կառավարութեան։

ՍԱՄՍՈՆԻ առաջնորդ Տ. Յակոբ Եպիսկ. ամսոյս վերջը պիտի մեկնի իր վիճակէն՝ Թեմական այցելութեան համար։

ՌՈՒՍԱՀԱՅՈՑ եկեղեցական կալուածներուն կրթական Նախարարութեան յանձնուելու մասին եղած նոր կարգադրութիւնը ռուսական պաշտօնաթերթին մէջ ալ հրատարակուած ըլլալով, այլ եւս պաշտօնական հանգամանք առած կ'երեւայ։ Երէկ հասած Բարիզեան թերթերն ալ այս լուրը հրատարակած են։ Վիէննական թերթերը կը գրեն թէ յիշեալ եկեղեցական գոյքերն ու ինչքերը մատակարարելու եղանակը ոչ պետական տեսակէտով հաճելի կրցած էր ըլլալ, ոչ ալ Հայ Եկեղեցւոյն չահերուն համապատասխան։ Բաց ասոնցմէ, հայ կղերը ընդդիմացաւ 1897ի հրամանագրին, որ կը տրամադրէր թէ եկեղեցական դպրոցներն իրենց պատկանող գոյքերով ու կալուածներով պէտք էր յանձնուէին կրթական Նախարարութեան։ Ասկէ ետքը, կառավարութեան ձեռամբ մատակարարելի եկեղեցական կալուածոց եւ գոյից հասոյթը միայն պիտի տրուի Հայ եկեղեցիներուն, նոյն հասոյթէն 5 % վար դրուելով կառավարութեան կողմէ՝ ի վերակազմութիւն դրամագլխոյ, (կալուածները նորէն տեղը բերելու համար)։ Անհասկնալի մէկ թարգմանութիւնն է Բերլինաբերկէ տրուած տեղեկութեան մը, որուն մանրամասնութիւնները, մանաւանդ Մայր աթոռոյ ընելիքը պիտի հասկնանք երբ նոր տեղեկութիւններ ըստացուին Տփղիսէ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ երէկ առաւօտ Սկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ կանանց յատուկ քարոզ մը խօսեցաւ պատարագի ժամանակ, զոր մատոյց Տ. Ներսէս Վ. Դանիէլեան։ Եկեղեցին լեցուած էր կանանց հոծ բազմութեամբ մը։ Ն. Սրբազնութիւնը երէկ իրիկուան դէմ մեծ Զամլըճա ելլելով պտոյտ մը կատարեց։ Ս. Պատրիարքը աւջի օր Պէրպէրեան վարժարանի հանդէսէն վերջը, ընկերակցութեամբ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ Սուրէնեան Թուման էֆ.ի, Հայտար-Փաշա իջնելով, քարափին վրայ պտոյտ մը կատարեց եւ հոն գտնուած բոլոր նորակառոյց չէնքերը մի առ մի պտտեցաւ։ Հոն գտնուող պաշտօնատարները Ն. Սրբազնութեան լաւ ընդունելութիւն մը ընելով, բոլոր չէնքերուն մասին մանրամասն տեղեկութիւններ տուին։ Ն. Սրբազնութիւնը ապա վերադարձաւ Սուրէնեանց բնակարանը, ուր անցուց նաեւ երէկ գիշեր ալ, եւ այսօր Սկիւտարէն կ'իջնէ Բերա։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ երեք թաղերու եւ վարժարաններու միացման մասին խորհրդակցելու համար, երեք վարժարաններու հոգաբարձութիւնները այս շաբթու գումարուելով, ծրագիր մը պիտի պատրաստեն եւ Թաղ. Խորհրդին հաւանութեան պիտի ենթարկեն։

«ՄՈՆԻԹԷՕՐ» իր երէկուան թիւին մէջ գովեստով կը խօսի Իզմիրի վախճանեալ առաջնորդին նկատմամբ, թուելով անոր լեզուագիտական եւ ուսումնական կարողութիւնները, որոնցմով մեծ անուն չահած էր, ընտրուելով կաթողիկոս։ Յիշեալ թերթը Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանը կ'անուանէ Հայ. Եկեղեցւոյ փայլուն մէկ դէմքը։

ԵՐԱՆՈՒՀԵԱՆ մանկապարտէզին (Սկիւտար Իճատիյէ) հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի 20 յուլիս, ժամը 7ին (Ը. Թ.), նոյն վարժարանին մէջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ Աղփայիճ Ռեսումճ. Խորհրդոյ. — Նախնական կրթութեան կազմական կանոնագրին ԼԱ. յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, ներկայ դպրոցական տարեշրջանի ուսուցչական ընտրելեաց Քննիչ Յանձնաժողովը կազմուած ըլլալով, ըստ ԼԴ. յօդուածին նոյն կանոնագրին՝ սահմանելու հարցաքննութեանց հրահանգին հետեւողութեամբ քննութեանց մասին հետեւեալ կարգադրութիւններն եւ ժամանակացոյցը որոշուած են.—

Ա.— Ուսուցչական ռ եւ է կարգի վկայական ստանալ փափաքող անձինք պարտին գրաւոր կերպով դիմել Քննիչ Յանձնաժողովին, եւ ներկայացնել՝

1.— Իրենց մկրտութեան վկայականը։

2.—Իրենց դպրոցական վկայագիրը եւ իրենց բնակած թաղին աւագերէցին եւ Թաղ. Խորհրդոյ վկայականը՝ իրենց վարուց ու բարուց մաքրութեան, եթէ օգնական-ուսուցչութեան կամ մասնաւոր ճիւղի մը կամ ճիւղերու օգնական-դասատուի կամ օգնական-ուսուցչուհւոյ վկայական կ'ուզեն ստանալ։

3.— Իրենց օգնական ուսուցչութեան վկայականը՝ եթէ կ'ուզեն գլխաւոր դասատարակ կամ մասնագէտ ուսուցչի վկայական ստանալ, ինչպէս նաեւ ըստ ԼԴ. յօդուածի կանոնագրին՝ իրենց պաշտօնավարած վարժարաններու տեսչութեան, Թաղ. Խորհրդոյ կամ Հոգաբարձութեան վկայութիւնը առնուազն երկամեայ օգնական-ուսուցչի բարւոք ծառայութեան։

4. Համառօտ տեղեկագրութիւն մը իրենց անցեալ զբաղմանց եւ պաշտօնավարութեանց վրայ։

Առանց այս վկայագրերուն, ընտրելին չընդունուիր քննութեանց մասնակցութեան։

Բ.— Քննութիւնները տեղի պիտի ունենան ըստ հետեւեալ ժամանակացոյցի.

Նիստ Ա. Յուլիս 18, ուրբաթ.—Արձանագրութիւն ընտրելեաց.

Նիստ Բ. Յուլիս 25, ուրբաթ.— Կրօնք եւ բարոյագիտ.— Գեղագրութիւն.—Գծագրութիւն։

Նիստ Գ. Օգոստոս 1, ուրբաթ.— Հայերէն լեզու։

Նիստ Դ. Օգոստոս 8, ուրբաթ.— Պատմութիւն.— Աշխարհագրութիւն.— Տնտեսագիտական ծանօթութիւնք։

Նիստ Ե. Օգոստ. 15, ուրբաթ.— Բնական գիտութիւնք.—Առողջաբանական գիտելիք։

Նիստ Զ. Օգոստ. 22, ուրբաթ.— Ուսողութիւն։

Նիստ Է. Օգոստ. 29, ուրբաթ.— Օսմաներէն, Ֆրանսերէն, եւ ուրիշ օտար լեզուներ. — կար, ձեւ, ձեռագործ։

Քննութիւնները պիտի կատարուին առաւօտները ժամ 2ին, եւ կէս օրէ ետքը 6-9։

Հետեւաբար՝ ամէն անոնք որ կը փափաքին ուսուցչական ռ եւ է կարգի վկայական ստանալ, եւ կամ փոփոխել իրենց վկայականը, կը հրաւիրուին դիմել Քննիչ յանձնաժողովին՝ վաւերական գրերն ի ձեռին յառաջիկայ ուրբաթ օր, 18 Յուլիս, ժամ 2էն 5, Ղալաթիոյ խորհրդարանը, լոկ արձանագրութեան համար, եւ քննութեանց համար ներկայ գտնուիլ Բերայի աղջկանց արհեստանոցն, որոշեալ ժամուն, ուր տեղի պիտի ունենան նախընթաց տարիներուն նման։

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի

ԲԱՂԷՇԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

Բաղէշէն մեր թղթակիցը կը գրէ մեզի յուլիս 1 թուով .— Յունիս 21ի չորեքշաբթի օրը Բաղէշ ժամանեց նորընտիր Առաջնորդ Տ. Եզնիկ Ծ. Վ. Գալփագճեան։

Նոյն առտուն Թաղ. ժողովոյ անդամները, Կրօն. Ժողովէն Տ. Մեսրովբ հայրը եւ պատուաւոր ազգայիններու ընտրեալ խումբ մը, իբր 25-30 հոգի, երեք հեծեալ ոստիկաններու ուղեկցութեամբ ընդ առաջ փութացին Ն. Գերապատուութեան մինչեւ Դատուան։ Ուսուց. խումբը, Որբանոցին պաշտօնէութիւնը եւ հեռիոսն դիմաւորողներու ստուար բազմութիւն մը քաղաքէն իբր երեք քառորդ ժամ հեռու Փափչէն գիւղը կը սպասէր ժամանումին Գալփագճեան Վ.ի, որ ժամը 4ին հանելով պահ մը հանգստացաւ եւ ճաչեց։

Ժամուան մը դադարէ յետոյ գնացքը սկսաւ դէպի քաղաք։ Քահանայից դասը Թաղի-գլուխ ըսուած տեղը կը սպասէր խառն բազմութեան մը հետ։

Առաջնորդ Ս. Հայրը քաղաք հասնելով Կարմրակ եկեղեցւոյ չրջափակին արտաքին դուռնէն ներս մտած պահուն, Որբանոցին սաները պատշաճ երգ մը երգեցին, որմէ յետոյ Առաջնորդ հայրը քահանայից եւ դպրաց առաջնորդութեամբ «Ուրախ լեր»ով մտաւ եկեղեցին, որ չքնաղօրէն լուսազարդուած էր։

Տարիէ մը ի վեր ընտրուած Առաջնորդին ժամանումը մեծ հետաքրքրութիւն արթնցուցած էր։ Ամէնուն դէմքին վրայ ուրախութիւնը կը ճառագայթէր։ Գալփագճեան հայրսուրբը որ եկեղեցւոյ դուռնէն չուրջառ առած էր, Սեղանը ելաւ եւ Ս. Խորանը համբուրելէ ետք, ժողովուրդին դառնալով տուաւ անդրանիկ ողջոյնը, չնորհակալութիւն յայտնեց զինքը Բաղէշի առաջնորդ ընտրած ըլլալնուն համար, ժողովրդական տարց աջակցութեան պէտքը չեչտեց՝ թեմական եւ յարաբերական գործոց բարւոք կարգադրութեան համար, եւ Օգոստափառ Սուլթանին թանկագին կենացն ու արեւշատութեանը չերմագին բարեմաղթութիւններ ընելէ յետոյ վերջացուց Պահպանիչով մը։

Եկեղեցիէն Առաջնորդարան անցած պահուն կեդր. վարժարանի սաները կ'երգէին։ Առաջնորդարանը հանելէն 5 վայրկեան վերջը, Աէբ-քօմիսէր Պիլալ էֆ.ն ի դիմաց Վսեմ. կուսակալի փոխանորդին բարի գալուստի այցելութեան եկաւ, եւ Առաջնորդարանի մէջ արժանավայել ընդունելութեամբ մը մեծարուեցաւ։ Կէս ժամ վերջը Առաջնորդ հայրը Թաղ. ժողովոյ անդամոց հետ փոխադարձ այցելութեան գնաց կուսակալի փոխանորդին, եւ Իտարէի պաշտօնատան մէջ պատուուեցաւ պատշաճ ընդունելութեամբ։ Այցելութեան վաղորդայնորդ օրն իսկ Իտարէի ժողովին նիստերուն մասնակցելու հրաւէր ստացաւ Ն. Գերապատուութիւնը։

Որբանոցին սաները Խնդրակատարի վանքը դառնալէ առաջ Առաջնորդարանի մէջ ներկայացան եւ համբուրեցին Ս. Աջը Առաջնորդին, որ քաջալերականէ մը վերջը խոստացաւ Որբանոցին գոյութեանն ու յարատեւութեանը աշխատիլ։

Հանրային օգուտի տեսակէտով այլազան ու յարաճուն պիտի ըլլան նորընտիր Առաջնորդ հօր զբաղումները։ Իգ. սեռի դաստիարակութեան, Որբանոց-Արհեստանոցի, վանօրէից մատակարարութեան, ժողովոց կազմակերպութեան եւն. խնդիրները հոգածութեան գլխաւոր առարկաները պիտի կազմեն, եւ ապահով ենք որ կորով ու հաստատակամութիւն չպիտի պակսին իրեն՝ առաթուր կոխելու համար այն ամէն խոչընդոտները, որոնք հանրային գործիչէ մը, մանաւանդ գաւառներու մէջ, անբաժան են գոցես։

⁂ Յունիս 27ին, նախագահութեամբ Ս. Առաջնորդին բացառիկ նիստ մը կազմեց Թաղ. ժողովը։

Նախ կարդացուեցաւ ու արձանագրուեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր մէկ գրութիւնը, որով կը յանձնարարուէր տեղւոյս Գաւառ. Վարչութեան Խառն Ժողովոյ, աջակից ըլլալ Նորընտիր Առաջնորդին։

Ժողովոյ օրակարգին միակ խնդիրն էր Գաւառ. Ժողովոյ գումարումը, քուէարկելու եւ խնդրելու համար կեդր. Վարչութենէն Ն. Գերապատուութեան եպիսկոպոսացումը։ Գաւառ. Ժողովը գումարուեցաւ երէկ, փոխ նախագահութեամբ Տ. Բարսեղ քհնյ. Տ. Սարգիսեանի, եւ գրեթէ միաձայնութեամբ որոշեց խնդրել Պատրիարքարանէն՝ Տ. Եզնիկ Ծ. Վ.ի եպիսկոպոսական վկայագիրը։ Բաղէշի համար եպիսկոպոս Առաջնորդի մը պէտքը անհրաժեշտ դարձած է կարգ մը պատճառներով, որոնց նկատմամբ պիտի գրեմ յառաջիկային։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

28 Յուլիս 1903

Ֆրանս. %	(3% Français)	97.45
Ռէժի	(Tab. Turcs)	393.50
Գոնսոլիտ	(R. Turque D.)	32.27
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	128.75
Պանք Օթթ	Banque Ott.)	588.
Թրանսվալ	(Transwal)	101.50

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(Ս.ՅՍ Ս.Ռ.ՕՐԻԱՆ)

ՊԱՇՏՕՆ.—Մէարիֆի ժողովոյ անդամ անուանեցաւ Ֆաթիհի աղօթասացներէն եւ Ֆէթվախանէի պաշտօնեաներէն Կէրէսէյի Նուրի էֆ.։

Պերլինի Օսմ. դեսպանատան Ա. քարտուղար անուանեցաւ Վիեննայի Օսմ. դեսպանատան Ա. քարտուղար Րէչիտ պէյ, որուն յաջորդեց Պերլինի դեսպանատան Ա. քարտուղար Ասըմ պէյ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Ա. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. զինուորական վարժարանի Թնդանօթաձգութեան ուսուցիչ Միրլիվա Ահմէտ Մուխթար փաշայի, եւ Աթէնքի գերմ. դեսպան Իչխան Րաթիպորի։

Բ. Մէճիտիէ կայս. միջքրոպարանական հաստատութեան օգնական ուսուցիչ Տքթ. Միրլիվա Արիսթիտի փաշայի։

Ա. կարգի Շէֆգաթ՝ Պոլսոյ գերմ. դեսպանատան գործակատար Պ. Վանկէնհայմի, եւ Աթէնքի գերման դեսպան Իչխան Րաթիպորի տիկիններուն։

ՇՔԱԴՐԱՄ.—Լիյաքաթի ոսկի չքադրամ տրուեցաւ կայս. զինուորական վարժարանի Թնդանօթաձգութեան ուսուցիչ Միրլիվա Ահմէտ Մուխթար փաշայի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐ Ճէլալ պէյ՝ իր ուսումը աւարտած է Սուլթանիէ եւ Իրաւագիտական վարժարաններուն մէջ, որմէ ետքը նախ Թէքէ, եւ յետոյ Սարուխան գաւառներուն մէջ ընդհ. դատախազի օգնականութեան, ինչպէս նաեւ ուրիշ նահանգներու մէջ ալ զանազան պաշտօններ վարած է։ Ապա մայրաքաղաքս գալով, Իրաւագիտական վարժարանի ուսուցիչ, Պատժադատ. եւ Եղեռնադատ ատեաններուն նախագահ եւ Վճռաբեկ Ատենի Ա. ընդհ. դատախազ անուանուած է։ Ի դիմաց կայս. կառավարութեան ներկայ գտնուած է Ռուսիոյ մէջ՝ բանտերու եւ բանտարկեալներու վիճակին բարելաւման համար գումարուած համաժողովին, ինչպէս նաեւ նախագահ եղած է Անատոլուի նահանգներու քննիչ յանձնաժողովին։

—«Սէրվէթ» խօսելով Ծովային պաշտօնատան վարչական եւ զինուորական գործառնութեանց բարւոք անջատուելուն մասին,—որով կրթական նախարար Ճէլալ պէյ՝ ծովային քաղաքային նախարար անուանուեցաւ, եւ «Սուլթանիէ» կայս. զրօսանաւուն հրամանատար Ֆէրիգ Մէհմէտ Րիֆաթ փաշա՝ ծովային սպայակոյտի նախագահ, յիշեալ պաշտօնատան զինուորական գործառնութիւնները յանձանձելու համար— կ'ըսէ. «Այս դրութիւնը կիրարկուած է այլ եւ այլ երկիրներու մէջ, մասնաւորապէս Ֆրանսայի մէջ, ուր կը չարունակուի միշտ. բայց վերջին երկու դարերուն մէջ, սպայակոյտի պետին պաշտօնները քիչ մը վերջուած են։ Անգլիոյ մէջ ալ, ծովային նախարարը քաղաքային լորտ մըն է, բացի միւս քաղաքային լորտէն։ Միեւնոյն բանն է նաեւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ։ Այս կազմակերպութիւնը մեծ առաւելութիւններ կը ներկայացնէ վարչութեան կանոնաւորութեան համար, արհեստագիտական մասն ալ ծովային սպաներու յանձնուած ըլլալով»։

ՎՍՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԸ իմանալով որ կարգ մը Իսլամ թաղոց գլուխները տարօրինակ ձեւերով գլխանոցներ կը դրուին եւ չափահասութեան տարիքը թեւակոխող աղջիկներն ալ երեսնին բաց կը պտտին, բան մը որ հակառակ է իսլամական սովորութեանց, հրաման ըրաւ տեղի չտալ այս տեսակ ընթացքներու։ Այս մասին զեկոյցներ եղած են նաեւ նահանգներն ալ։

—Կայս. Իրատէով թէեւ արգիլուած են սրճարաններու, փողոցներու մէջ հրապարակաւ արբենալը, բայց Վեհ. Սուլթանը լսելով որ նորէն աղջին անդին չատեր կ'արբենան եւ այս պատճառաւ ոճիրները եւ չարագործութիւնները կը չատնան, այս անգամ եւս հրամայած է այս տեսակ ընթացքներու տեղի չտալ, եւ անսաստողներն ալ խստապէս պատժել։ Կայս. այս բարձր հրամանը հաղորդուեցաւ նաեւ նահանգները։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ Ֆէրտինանտ իշխանը իր զաւակներուն հետ Քոպուրկ հասեր է աղջի օր։

ՊԱՐՏՈՒՑ ՄԻԱՑՈՒՄԸ.— Բարիզի մէջ անցեալ ուրբաթ օր Օսմ. Պարտուց միացման մասին կատարուած խորհրդակցութիւնները, որոնց մասնակցեցան բոլոր սէնտիքաները ներկայացուցիչները, վերջացան չաբաթ իրիկուն։ Բոլոր սէնտիքաներն ալ ընդունած են միացման ծրագիրը։ Գալով անգլ. սէնտիքային, կը յուսացուի որ ան ալ ընդունի մօտ օրէն, նկատի առնելով բանակցութեանց այն լաւ ընթացքը՝ որ յառաջ կը տարուի ներկայիս։ Պ. Կաստթոն Օպէօնօ հաւանաբար չաբաթ օրը հոս կը հասնի Բարիզէն, միացման ծրագրին լուծման համար, որուն բանակցութիւնները վերջացած են։

—«Բարի Պուռս» հետեւեալ մանրամասնութիւնները կուտայ ամսոյս 23ի նստին մասին.—Օսմ. արժեթուղթ (B. C. եւ D. սէրիները եւ Րումէլիի երկաթուղւոյ պարտաթուղթեր) ունեցողները, «Ֆրանսայի օտար արժեթուղթ ունեցողներու ընկերակցութեան» հրաւէրով գումարուեցան Յլս. 23ի հինգչաբթի օր, Օթէլ Քոնթինանթալի մէջ, արժեթղթերու յանձնախումբին նախագահ Պ. Բէյթէլի նախագահութեան տակ։ Շահակիցները մեծ մասամբ պատասխանած էին ընկերակցութեան հրաւէրին։ Պ. Բէյթէլ կարդաց իր տեղեկագիրը։ Յետոյ վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան միացման ծրագրին վրայ։ Բայցեւսոսդ ատենախօսները ամէն առջի նստին մէջ առաջ բերուած փաստերը կրկնեցին։ Իրենց առարկութիւնները եղած C սէրիին վերապահուած գործողութեան մասին, զոր նուազ նպաստաւոր կը գտնեն քան միւս սէրիները։ Հանր. Պարտուց մէջ ֆրանսացի արժեթղթերու նշանաւոր պատուիրակը՝ հրամանատար Պէրժէ, անոնց դիտել տուաւ թէ՝ իրենց բոլոր հաչիւները հաստատուած են պարզ ենթադրութիւններու վրայ. ծրագիրը յղացուած է՝ բոլոր արժեթղթերու ընդհ. չահուն համաձայն եւ դժուար է ըսել թէ այս կամ այն սէրին աւելի կամ նուազ նպաստաւորուած է։ Այս ծրագիրը այն մեծ առաւելութիւնը կը ներկայացնէ որ հիմնուած է՝ տակաւի գլխաւճարի ձեւով՝ տարեկան հասոյթներու մեծ մասը բոլոր չահակիցներուն կանոնաւորապէս վճարելուն վրայ. Նաեւ Պարտուց յատկացուած հասոյթներուն վրայ բան մը չաւելցներ եւ չի պակսեցներ։ Վերջապէս, սեղմ կերպով նոյն իսկ այժմէն, Օսմ. կառավարութիւնը՝ մասնակից կ'ընէ Հանր. Պարտուց վարչութեան, նկատողութեան առնելով թողեալ հասոյթներու եւ եկամուտներու աճումը։ Հրամանատար Պէրժէի չատ ծափահարուած այս խօսքերէն ետքը, նախագահը ժողովին ներկայացուց հետեւեալ որոշումը՝ որ քուէարկուեցաւ միաձայնութեամբ, բացի վեց ձայնէ.— Օսմ. արժեթուղթերու՝ B. C. D. սէրիներու եւ Րումէլիի երկաթուղւոյ պարտաթուղթերու տէրերը, 1903 յուլիս 23ին նիստ գումարելով, կը հաստատեն Մուհարրէմի 28ի (8/20 դեկտ. 1881) կայս. հրամանագրին յառակից հրամանագրին ծրագիրը։ Տեղեկացուած է Օսմ. կայս. կառավարութեան այն յայտարարութեան թէ՝ Բ. յօդուածով կանխատեսուած 8 տարուան պայմանաժամը 15ի բարձրացած է։ Նոյնպէս տեղեկացած է Օսմ. կառավարութեան այն յայտարարութեան թէ Արեւել. Րումէլիի հարկին վճարումը եւ անուղղակի տուրքերէն որոշեալ հասոյթներու գանձումը յապաղելու պարագային, նոյնքան գումար մը պիտի առնուի պահեստի դրամագլուխէն, պայմանաւ որ յաջորդ տարիներու մէջ այս հասոյթներու հաչուոյն կատարուած գանձումներէն մաս մը պիտի յատկացուին նոյն դրամագլուխէն խորուած դրամագլուխին տեղը դնելու, առանց հասոյթի առաւելութիւն նկատուելու։ Ներկայ արժեթղթերէն զատ ընկերակցութիւնը հաւանութիւնը ստացած է նաեւ 2195 հոգիներու՝ որոնք 1 միլիառ 25 միլիոն Ֆր.ի գումար մը կը ներկայացնեն։ Վերոյիշեալ որոշումները միաձայնութեամբ ընդունուած են բացի վեց քուէէ որոնց երկուքը վերապահութեամբ։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ առաջին մասին՝ Գոնիա-Էրէյլի գծին չինութեանց բացումը կատարուեր է աղջի օր, ինչպէս կը հաղորդուի Յլս. 14 թուով քաշուած հեռագրով մը, ի ներկայութեան կառավարական պաշտօնատարներու, իւլէմաներու եւ տեղւոյն երեւելիներուն։ Այս առթիւ ոչխարներ մորթուեր են եւ բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Սուլթանին թանկագին կենաց համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը հաղորդեն թէ Տէմիր Հիսարի գաւառին մէջ 14 գիւղեր (1360 ընտանիք) յոյն եկեղեցիին գիրկը վերադարձեր են։

ՊԷՕՑՒՒՔՏԷՐԷԻ մօտ Կոտֆաուա ըսուած տեղը անցեալ տարուան պէս ձիարշաւ մը տեղի պիտի ունենայ այս տարի ալ, աւելի լայն ծրագրով մը։ Առաջին փորձերը տեղի ունեցեր են կիրակի օր, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան։

ՊԱՊԻՆ յուղարկաւորութեան առթիւ հոգեհանգստեան արարողութիւն մը կատարուեցաւ երէկ, Բանկալթիի Սէնթ-Էսբրի եկեղեցւոյն մէջ։ Ներկայ էին Վեհ. Սուլթանին պատուիրակները՝ Արտաքին գործոց նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաչա եւ Քոնսթանթէն Գարաթէօտորի էֆ., դեսպանները՝ Հայ-հռոմէականաց Պատրիարքը, եւն. եւն.։ Պապական նուիրակի փոխանորդ Տ. Պորկոմանէրօ պատարագ կը մատուցանէր։ Եկեղեցին սեւերով ծածկուած էր։

ՎԱՂԸ, հինգչաբթի գիչեր, ժամը 2 ու կէսին Մնակեան էֆ.ի Օսմ. թատերախումբին կողմէ՝ Գատըգիւղ, Մէօհիւրտար- պիտի ներկայացուին երեք գօմէտիներ, ԵՐԿՈՒ ԽՈՒԼԵՐԸ, ՀԱՄԵՍՏՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ եւ ՕՐ. ՊԼԱՆՇ։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԻ Պանքան պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ Բերայի մասնաճիւղին մէջ վարձու դրամարկղներու զետեղումը աւարտած է վերջնապէս։ Այս դրամարկղներու վարձու տրուիլը կը կատարուի յուլիս 20 երկուշաբթիէն սկսեալ։

ՌՃԻՐ, ԱՐԿԱԾ, ԵՒԼՆ

ԽԱԲԵՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Ղալաթիա, գինեպան Տիմիթրաքի եւ ծովու վրայ իր գողութիւններով նշանաւոր Պապաքի Սթէլիօ, մէկական 1000 զչ.ի ստորին տեսակէ սպունգ կը գնեն եւ զայն կարեւոր գումարով մը ապահովագրել կուտան «Իւնիօն»ի։ Սթէլիօ սպունգները անօթակի մը մէջ դնելով միրգի մաքսատունը կը տանի եւ հարկ եղած գործողութիւնները կը կատարէ։ Բայց մինչ պէտք էր որ նաւակին մէջ, դէտ մը գտնուէր, ինչպէս կ'ըլլայ յիչեալը կը խաբէ դէտը եւ մինակը Թօփհանէի բացերը կեցող իտալական չոգենաւ մը կը տանի որպէս թէ իր ապրանքը, զայն Օտեսա զրկելու համար։ Այդ պահուն ծովու պահնորդ քննիչներ կուգան եւ նաւակը կը քննեն, եւ կը տեսնեն որ պարկերուն մէջ դրուած սպունգները աւազով խառնուած են եւ նաւակին մէջ ալ մէկ քանի քարեր կը գտնուին։ Յետոյ կը սկսին հսկողութիւն ի գործ դնել նաւուն վրայ։ Սալը Բաղարի բացերը երթալուն Սթէլիօ թիակի անունկ հարուած մը կուտայ նաւակի կողին որ կը ծակէ զայն, եւ կը սկսի ընկղմիլ։ Նաւապետը յետոյ Նաւահանգիստի վերատեսչութեան կը դիմէ եւ կ'ըսէ որ նաւակը ընկղմած է ալիքներու սաստկութենէն։ Բայց կատարուած քննութիւններէ կը հասկցուի Սթէլիօի խաբեբայութիւնը եւ պէտք եղածը ի գործ կը դրուի իր մասին։

—Ուրիշ խաբեբայութիւն մըն ալ, որ իր ուրիշ...սխրանութիւնը ունի։ Իզմիրի մէջ Էվտօքսիա անուն չատ գեղեցիկ աղջիկ մը՝ Խրիսթօ անուն մարդու մը 100 ոսկինոց տունին աչք տնկելով, անոր տիրանալու համար ինքզինքը ամուսնութեան թեկնածու կը ներկայացնէ, քանի որ Խրիսթօ Տայի երկրորդ անգամ ըլլալով պիտի ամուսնանար։ Խրիսթօ այս աղջիկը տեսնելուն պէս խելքը գլխէն կը թռցնէ, եւ ապահովցնելու համար զայն թէ մինչեւ վերջը չպիտի բաժնուի իրմէ, իր տունը անոր վրայ կը դարձնէ, եւ ձեւակերպութիւններն ալ կը կատարուին։ Աղջիկը կ'երթայ կը տեղաւորուի տան մէջ, բայց հետեւեալ օրը, մինչ Խրիսթօ սպակի պատրաստութիւն կը տեսնէ, աղուոր տփոցով մը զայն դուրս կը հանէ։ Խեղճ Խրիսթօ, հասկնալով որ խաբեբայութեան մը զոհ եղած է, կառավարութեան կը դիմէ։

ՌՃԻՐ.—Տէյիրմէնճիքի մէջ, Քոսթի անունով պաշտօնեայ մը աչք ունէր իր վարպետին՝ Անաստաս աղայի քեռաղջկան, որ հրապուրիչ գեղուհի մըն էր։ Բայց Անաստաս հաւանութիւն չէր տուած Քոսթիի այս թեկնածութեան, եւ նոյն իսկ ճամբած էր զայն։ Վերջերս, Քոսթի րէվօլվէր մը բռնած ձեռքը, Անաստասի կը ներկայանայ եւ կ'ուզէ անպատճառ առնել աղջիկը։ Անաստաս սակայն ժամանակ չի թողուր անոր չարժելու եւ հրազէնով գետին կը տարածէ զայն։

ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆ.—Սէլէֆքէի մէջ վաճառական Ագէյտօս եւ ոսկերիչ Յակոբ Ասատուրեան, Արթին եւ Մէհմէտ Փասըմ անուն անձերը կարգ մը հին պղնձեայ դրամներ ոսկեզօծելով եւ արծաթազօծելով տա ու առն կը խաբէին։ Յիչեալները ձերբակալուած են։ Իրենց քով գտնուած են հին դրամներ եւ կեղծարարի գործիքներու դեղեր։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ Ատեանը երէկ 8 ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Մուսթաֆա անուն անձը, որ Բերա, Ֆէրիգիւղի մէջ, Յակոբ աղայի տունը մտած էր գիչերանց՝ գողութեան մտօք։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ Յլս. 27.—Թոքիոյէն բացարձակապէս կը հերքուի այն զրոյցը թէ Ճաբոն պատերազմի կը պատրաստուի Ռուսիոյ դէմ։ Իրաւ է թէ Ճաբոնի դժգոհութիւնը կ'աւելնայ Ռուսիոյ դէմ, բայց ազգը եւ կառավարութիւնը հանդարտ են։ (Տես Արտաքիններ, Ծ. Խ.)։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսոյ Սինոտը պաշտօնէ յանձնեց Քիշնեւի եպիսկոպոսին՝ յանձնարարել կղերին որ եկեղեցիներուն մէջ քարոզներով եւ դուրսը հրահանգութիւններով աշխատի ջնջել Հրեաներու դէմ գտնուած ատելութիւնը։

ՊԷԼՖԱՍԹ.— Անգլիոյ թագաւորը եւ թագուհին հոս հասան։ [illegible] թագաւորը ուղերձի մը պատասխանելով, ըսաւ թէ իր մօրը օրինակին պիտի հետեւի, Իրլանտայի բարօրութիւնը աւելցնելու եւ ազգերու միջեւ խաղաղութիւնը պահպանելու համար։

ՀՌՈՄ.— Բացարձակապէս սխալ է այն լուրը թէ Իտալիոյ թագուհին մայր ըլլալու վիճակին մէջ է։ Թագուհիին առողջութիւնը կատարեալ է։ Ն. Վեհափառութիւնն ալ թագաւորին հետ Բարիզ պիտի երթայ։

ԿԼԱՍԿՕ.— Այս առտու կառախումբերու բախում մը տեղի ունեցաւ։ 13 հոգի մեռան եւ 30ի չափ անձեր վիրաւորուեցան։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 28 Յուլիս.— Կը ծանուցուի թէ Զարը Հռոմ այցելելէն վերջը Արեւելք պիտի երթայ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	34.25
Ամենէն բարձր գինը	34.28
Երէկուան վար գինը	34.21
ՐՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ	
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ Ֆր.	125.75
Երէկուան բարձր գինը	126.12½
» վար »	125.37½

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԻԳ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ, 1903—1904

Վարժարանիս Իգ. տարեշրջանը կը սկսի Սեպտ. 1ին։ Նորեկ աշակերտանեներու մուտքի քննութիւնները տեղի կ'ունենան Օգստ. 28ին եւ 29ին, իսկ դասերը կանոնաւորապէս կը սկսին Սեպտեմբեր 1ին, երկուշաբթի օր։

Վարժարանս երկու տեսակ պայման ունի թոշակաւոր գիշերօթիկ աշակերտանեներու ընդունելութեան համար։ Պէտք է վճարել (առէն ծանր վարժարանիս վրայ) Ա. միանուագ մուտք 3 օսմ. ոսկի, տարեթոշակ 20 օսմ. ոսկի, արձակուրդի տուրք 1 օսմ. ոսկի, և կամ Բ. առանց մուտքի, 12 օսմ. ոսկի տարեթոշակ եւ 1 ոսկի արձակուրդի տուրք, պայմանաւ սակայն որ աշակերտներու ծնողք հոգան իրենց զանակներու զգեստի, կօշիկի, կարկանքի, դասագրքերու եւ դպրոցական ուրիշ պէտքերու, մահճակալի եւ անկողնոյ, ինչպէս նաեւ դեղօրէից ծախքը, իսկ վարժարանս տայ միայն, ուսում եւ հոգս լուացքի, բժիշկի եւ բաղնիքի ծախքերը։ Ցերեկեայ թոշակաւորները պարտին վճարել 6 օսմ. ոսկի։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել Կ. Պոլիս Ազգ. Պատրիարքարանը, կամ կարին վարժարանիս Տնօրէնութեան։

Ցառաջիկայ տարի նոր ձրիաւարժներ չպիտի ընդունուին. այդ մասին տեղի ունենալիք ժ' եւ է դիմում առանց հետեւանքի պիտի մնայ։

ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ
ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
կարիճ, 28 Յնս. 10—3

ԱԶԳ. ՆԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ազգ. կեդրոնական վարժարանի հնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ վարժարանին նոր աշակերջանը կը սկսի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 1ին։ Ուստի, Ա. կարգը մտնել փափաքող աշակերտները կը հրաւիրուին ներկայանալ Գալաթիոյ Խորհրդարանը՝ ամէն օր մինչեւ ժամը 4 (Ը. Թ.), արձանագրուելու եւ սաանալու համար մաից քննութեանց ծրագիրը։ Մաից քննութիւնները պիտի կատարուին յառաջիկայ Օգստ. 25 Ջ. եւ 26 Դշ. օրերը։ (Կնիք)
Գալաթիա 10—4

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ

Յ. Սարայտարեան էֆ. ուսուցիչ Օսման. Պարս. Արաբ. լեզուաց և գրականութեան։

Խիստ դիւրաւոյց եղանակով և քիչ ժամանակի մէջ հիմնապէս կը սորվեցնէ Օսմ. Պարս. եւ Արաբ. լեզուները տեսական և գործնական հասատատուն հիմերու վրայ, ինչպէս նաեւ պաշտօնական եւ ոչ-պաշտօնական խմագրութիւնք՝ հանդերձ իրաւագիտական կարեւորագոյն յանօթութիւններով։ Գալաթիա, Պէօյիւք եէնի խանին յարդրդող ալ կողմի փողոցին մէջ գտնուող Եօրտան էֆ. խան, մանուար սենեակի մը մէջ։ Երկուշաբթի եւ հինգշաբթի կէս օրէ վերջ։ 10—5

"ՍՈՒՐՃԱՆԴԱԿ„Ի ՏՈՒԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

կը տպագրեն ամեն տեսակ
ՏԱՃԿԵՐԻՆ, ՀԱՅՏԵՐԻՆ, ՓՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒՆ.
ԳԻՐՔԵՐ, ՏԵՏՐԱԿՆԵՐ, ՄԱՆԱՒԱՆԴԵՐ
ՆԱՄԱԿԻ ԳԼՈՒԽՆԵՐ
եւ
ԶԱՆԱԶԱՆ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ
ԴԻՒՐԱՄԱՅԶԱԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Տէր. Յովսէփեան
Ինձ վստահուածին
Կիրպասնիկեանց
Ջաղնի Ազգ. Վարժարան
Ուղղագրութիւն
Ամբողջ 20 Ֆրանկը
30-40 գրոշ արժէք ապրանք
Դիմել Տէր. Յակոբեան վաճառատունը՝ որ գիմաց Ջէր Ջամիին
Հիշել ամէն իրարանձի. նոր և ծաղկաւոր, ծոխ չհատագնութիւնի
Ընդհ. Վերակացու, ամէնէն
Նպատակաւոր գիներով։
Կ. Պոլսոյ 12
Ցիւսուածային յանձնարարութեամբ ազդուիր ամէն Յիսուսեան
Հիւանդ պիտի ջերմեռանդ
Վերջն գին

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հատուցուած վնասներու գումարը	Անգլ. ոսկի	6,000,000
Պատրաստ դրամ և տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	410,000

Հրազարակեալ Ծանօթ Ֆրանս. Ընկերութեանց վճռելու կրճատ ը 100,000ի ասելի չէ

ՈՒԷՍԴԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կոչտ գործեր կ'ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ և անկէ-ալէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան, ԳԱՒՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱՍԱՏՈՒՐ
Պօլիս, Սուլթան Համամ Բասաճ Գաթիրճը օղլու

Գաւառաց մէջ գործունեայ եւ պատուաւոր գործակալներ կը փնտռուին ՇԱՆՕԹ.— Տեղւոյն էն ծանօթ Ֆրանս. եւ Դերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%էն աւելի չէ, մինչդեռ ՀՈՒԷՍԴԸՐՆԻՆԸ 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մրցակցած վրայ։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ. ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎԱՅԻՆ
ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Վիեննա, 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հաճօբոյլօ Խան, Թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը. 35 տարեկան մէկը որ կուզէ ապահովագրել Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրգ. պիտի վճարէ և պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրգ. Հնչուն դրամ ամրողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի, զոր օրինակ 10 տարիէն, իր ժառանգզգիները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարները ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումը կ'երաշխաւորէ իր բոլիով։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՀԷՐՃԱՑԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ
ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՂԱՐԵՂԷՆՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱԼ ԳԻՄԵՑԷՔ
Պօլիս, Ոսկերչաց Շուկայ ՄԵՆ-ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 13

ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առանձնակարգ ըլլալու պայմանով։
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։
ՀԷՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ, ոսկի և արծաթ շղթաներ և արծաթեայ գաւազաններ։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չարաթական հարիւրին 5 վճարում։

ԿԱՆԽԻԿ ԴՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ 100ԻՆ 5 ԶԵՂՉ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն 100ին 10 զեղչով կառնուին։ Իսկ ապառիկ գնողներուն համար 15 100ին զեղչով եւ կառնուին։

ՍԻՆԿԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՂ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ
THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տևականութեամբ այնքան գնահատուած են որ այսօրէս ամէն կողմերը ծածուկ են, և բոլոր ընտանիքները, գերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 4005 ասելի պատուոյ վկայական և չգադրած ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՆՈՒԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՀԱՄԱՐ

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝
ԲԵՐԱ(Շիտակ ձամբայ, Պօն-Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343կրկին։
(Շիտակ ձամբայ, Գալաթա Սերայի դիմաց։
ԴԱՒԱԹԻԱ(Սինկէր խան Թիւնելին եաեւ։
(Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ(Սուլթան Համամ թիւ 2։
(Սուլթան Պայազիտ, Թրամուէյի կայարանին դէմ թիւ 13։
ՍԿԻՏԱՐ(Զարյը Պօյու թիւ 140։

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 34։ կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի առուն։

Կեդրոնէն դէպ ուրիշ նշանէն ապրանքներ ընելու է։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

NORTH BRITISH & MERCANTILE
ՆՈՐԹՔ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆԴ ՄԷՐՔԱՆԹԱՅԼ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1800 ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	16,378771	» »
1902ի հասոյթը	3,628,617	» »

NORTHERN ASSURANCE COMP
ՆՈՐԹՀԷՐՆ ԻՆՇՈՒՐԸՆՍ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	6,227,900	» »
1902ի հասոյթը	1,447,400	» »

Այս ընկերութիւնք հաւաքաբար իրենց ընծայած բացարձակ վճառութեան հակայ դրամագլխի և պահեստի գումարայ տեսակէտով հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններ կ'ընդունին չէնքերու, կարասեաց, վաճառքի ևլն. ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԶԵԼԻ ԴՆՈՎ ԵՒ ՊԱՇՄԱՆՆԵՐՈՎ ՔԱՆ ՈՒՐԻՇՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ։

Վճարմունք արդարութեամբ անմիջական եւ առատաձեռնութեամբ կը կատարուին

Մինչ այժմ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ԵՐԵՍՈՒՆ ԻՆՆՈՒ ԿԵՍ ՄԻԼԻՈՆ Անգլ. ոսկին կանցնի

ՄԱՐԹԱՑ
MARITIME INSURANCE Co. Ltd
ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 140000

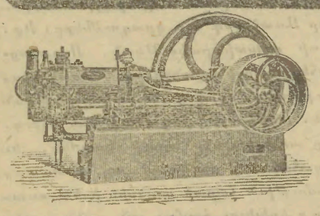
Այս ընկերութիւնն ևս չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն և դրամադրամներն ինչպէս նաեւ ամենատիպ թղթատարով ղրկուած ինչքերը խիստ չնաւէտ եւ օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՑ. Գ. Ը. ՍԵՐՈՒԵՆ.— Գալաթիա, Մէհմէտ Ալիփաչա խան թիւ 22։

ՌՕՍԻԱ
ԱՊՈՒ ՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 մարտ 20ի Կայս. Ուքազով արտօնուած կեդրոնատեղին Բեդերպուրգ, իրեն յատուկ չէնքեր։ Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կ'ընդունի կեանքի վրայ, և ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ, Ամէն տեսակ ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒ Դէմ, ցկեանս ապահովագրութիւն ՇՈՒՏԿԱՆԱՒՈՎ եւ ՇՈՒՏԵՆԱՒՈՎ ՈՒղեւորութեան ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒՆ Դէմ, ինչպէս նաեւ ՀԱՑԵՂԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ կոտրուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխն է ամ. Ջուվին վճարուած 10,666,667 ֆրգ.
Երաշխաւորութեան գումար աւելի քան 137,300,000 »
Ընկերութեան ապահովագրուղներուն վճարուած դրամագլուխ եւ վնասուց հատուցում 282,000,000 »
1902 տարւոյ մէջ գանձուած ապահովագին և տոկոս 54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վայվոտա, Գալաթիա, և Գալաթիոյ գործակալութեան, Էսկի կէօմրիկ խան, Բարափին վրայ։
Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ժ. Ա. ՍԱՅԳԸՍ

Պոլիս, Միրքեճի, կիւլպեճկեան խան

Միակ կեդրոնատեղին՝ մայրաքաղաքիս և Օսմ. երկիրներու համար անգլիական և չուէտական քարիւղով եւ օդային կաղով չարժող մօթէօռներու։

Կը հայթայթէ աղօրիքի քարեր, չոգեչարժ երկրագործական մեքենաներ, գուլպայի և գորգի դերձանոցներ, չաքաքի, տոքումայի և ըրդէ կերպասներու թէզգիահաններ, օրական 20—30 զոյգ գուլպայ հիւսող պզտիկ և մեծ մեքենաներ, և ուրիշ ամէն կարգի մեքենաներ և գործիքներ։

Մեծաթիւ հանուած մեր մօթէօռները՝ Եւրոպայի ամէնէն մեծ ցուցահանդէսներուն մէջ մեծամեծ մրցանակներու արժանացած, մեր գործարաններուն մէջ պատրաստուած են և 30—40 տարուան փորձառութեան մէջ միշտ յաջողութիւն գտած։ Վերջին ծայր օրինակելի են մեր մօթէօռները՝ իրենց դերութեան պարզութեամբը և հաստատուն կազմուածքովը։

Մեր մեքենաները կը գործածուին մայրաքաղաքիս և Օսմ. երկիրներու ամէն կողմերը, և մեր ձեռքը գտնուած վկայականները կ'ապացուցանեն մեր ըսածները։ Դիմողներուն կրնանք աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ տալ և և քանոյ մեքենաներն ալ կը ցուցուին։ Զոր կը տրուին ցուցակ և պատկերներ։ Գաւառներէն յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին. և դիմուելու պարագային նմոյշ պատրաստուին վաճառատան մէջ։ Կը գանուին նաեւ ֆոնտան եւ ուրիշ տեսակ չաքարներու ձոյլ մեքենաները։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք մեծ փութով կը կատարուին։ Գիները չատ ժամն են։ 104—104

ՏԷՐՄՈՖԻԼ

Մինչեւ հիմա չէ հնարուած Տէրմոֆիլի պէս թղթրիւմ մը՝ որ մազերը թափուելէ զերծ պահելու եւ անոնց մէջ գոյացած թեփերը չատ կարճ միջոցի մը մէջ անհետացնելու ճշմարիտ յատկութիւնն ունենայ։ Այս քսլքերիմը նաեւ բոլորովին կը ջնջէ մորթի անհանգստութիւնը։ Մինչեւ հիմա եղած բոլոր փորձերուն ուսած արդիւնքին յենդով, չկրնայինք կը յանձնարարենք այս քսլքերիմը՝ կը գանուի Պազէճ Գափու՝ ՊԻՆ ՊԻՐ ՉԻՇԻՏ վաճառատունը՝ իւրաքանչիւր խալաքը (խալանոց) 60ական ղրշ.ի։ Գաւառներէն յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին՝ ուղը ղրշ.ի փոխարէն։ 25—12

ԻՒՆԻՕՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1828-1829ԻՆ Ի ԲԱՐԻՋ
ՎԱՆՏՈՄԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, ԹԻՒ 9 ՇԵՆԳԻՒՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	252 միլիոն ֆրգ.
1900ին գանձուած ապահովագին	21 » »
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ	107 » »
Ապահովագրուած դրամագլուխ	19 միլիառ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	120 միլիոն ֆրգ.
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	260 » »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	153 » »
1900ին գանձուած ապահովագին	17 » »

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԸ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ նէ թուրքիոյ մէջ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով։
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂԸ կեանքի վրայ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Արեւելքի համար մասնաւոր եւ զեղչեալ սակագիներով։
Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅԳ. ՊԱՆԿԱՆ
Արեւելքի ընկերութեան կեդրոնատեղին՝ ՊՕԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ԳԱ. ԹՐՔԱՀ ՕՂԼՈՒԻ ԲԱՍԱՃԸ։
Մասնաճիւղ՝ Գալաթիա, Ինալէք խան, Դործակալ՝ Միհրան էֆ. Դալթեան

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Գալաթա, Մահմուտ Փաշայի գլուխք, 271

Վաճառատունս մէջ կը ծախուին հարմիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և քսակներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և բմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշեղէնները եւ զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին վաճառատանս մէջ։ Կը գանուին նաեւ ֆոնտան եւ ուրիշ տեսակ չաքարներու ձոյլ մեքենաները։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք մեծ փութով կը կատարուին։ Գիները չատ ժամն են։ 104—104

ԹԷՅԵՐ

որոնք մեծ քանակութեամբ կ'ապահին։ Այս անգամ հասած և հանելիք լաւագոյն թէյերը չատ գոհացուցիչ գիներով կը վաճառուին. առներու մէջ՝ գործածելու թէյեր չատ խնամով զատուած են որոնք գոհ կը թողուն այցելուները։

Այցելեցէք ԱՒՏՈՒՄ ԱԼԻՄԱՆԻ վաճառատունը Թահմիզ փողոց, թիւ 49 Կ. Պոլիս։

Գաւառներէ յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին գոհացուցիչ պայմանով։ 104—75

ԿԱՐԵԻՈՐ

Ձգդելու համար թէ գիչեր առն տպարանիս մէջ ո՛րչափ թերթ կը տպուի, ո՛րչափը կը սպառի, և յետոյ ո՛րչափ թիւ մնդի կը դարձուի, որոշած ենք «Սուրհանդակ»ի իւրաքանչիւր թիւին վրայ յատուկ կնիք մը գրոշել։ Ուստի թէ՛ Պոլսոյ եւ թէ գաւառի բոլոր ընթերցողներէն կը խնդրենք որ եթէ այսուհետեւ իրենց ստացած «Սուրհանդակ»ի թիւերուն մէջ առանց կնիքի ուեւէ օրինակ մը գտնուի, հանին զրկել ուղղակի թերթիս տնօրէնութեան և մէկ թիւի համար պիտի ստանան մէկ ամսեան «Սուրհանդակ»։

ԹԷՅ, խնայողական նախաճաշ
ԹԷՅ, մննդարար
ԹԷՅ, մարսողական
ԹԷՅ, առողջապահիկ
Մեր վաճառատան առէպ առէպ կ'հանին Հնդկաստանի, Սէյլանի, Ջին և Ճապոնի ընտրելագոյն ապրանքներ